

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

fi.registrator@regeringskansliet.se

2016-10-06 Thomas Byström Fi2016/02568/k

Remissyttrande

Indelningskommitténs första delbetänkande

(Dnr Fi2016/02568/k)

Företagarna Jämtland-Härjedalen vill på detta sätt yttra sig över indelningskommitténs första delbetänkande till ny regionindelning.

Ställningstagande:

Företagarna Jämtland-Härjedalen anser att utredningens ansats primärt utgår från samhällsutvecklingen för att effektivisera och stärka sjuk – och hälsovård och missar helt den faktor som idag skapar jobb och tillväxt nämligen små – och medelstora företag. Förslaget saknar diskussion kring, och underlag för, vilka konsekvenser regionförändringen får för det lokala och regionala näringslivet. Företagarna Jämtland-Härjedalen anser därför att en konsekvensanalys för näringslivet *måste* komplettera utredningen för att belysa verkliga fakta och ge ett mer heltäckande beslutsunderlag innan beslut tas om införande av de nya regionerna.

Bakgrund:

Regionfrågan har utretts åtskilliga gånger tidigare och bakgrunden till detta är det svåra läge som flertalet landsting befinner sig i med en alltmer ansträngd ekonomi och administrativ ineffektivitet. Syftet för utredarna har därmed varit att hitta lösningar till kostnadseffektivitet och resursallokering genom större enheter och större regioner. Stordriftsfördelarna som följer av en ny regionindelning kommer enligt de olika utredningarnas förslag att påvisa sätt att optimera landstingens resurser för att understödja en bättre vård och regional tillväxt.

Enligt det senaste kommittédirektivet ska utredningen avväga geografiska samband och även ta hänsyn till en rad olika frågor som t.ex. kommunikation, transporter, arbetsmarknad, utbildning, kultur och god miljö.

Företagarnas Jämtland-Härjedalen synpunkter:

Företagarna Jämtland-Härjedalen representerar små och medelstora företag i Jämtland-Härjedalen. Vår utgångspunkt är att fler ska få möjlighet att förverkliga sina idéer och driva företag som anställer fler människor. Därför är det av yttersta vikt att ge alla företag, oavsett storlek, goda förutsättningar att verka i Jämtland-Härjedalen eller andra delar av landet.

För det första är över 99 procent av samtliga bolag i privata sektorn i Sverige små företag med färre än 50 anställda. För det andra visar statistik över jobbtillväxten mellan åren 1990-2013 att strukturomvandlingen varit stark, inte minst i Jämtland-Härjedalen, genom att 4 av 5 jobb har skapats i just dessa små företag. Samtidigt har de stora företagen inte alls haft liknande kraftiga utveckling under samma period, utan flytt av verksamheter, effektiviseringar etc. har gjort jobbtillväxten betydligt mer osäker där. Den offentliga sektorns utveckling avseende sysselsättningsciffrorna följer snarare en nedåtgående trend under nämnda tid.¹ Mycket av förutsättningarna för regional utveckling av ekonomi och tillväxt avgörs alltså på lokal och regional nivå och är därmed avhängig av hur väl förutsättningarna anpassas för att främja de mindre företagen.

Utgångspunkten i indelningskommitténs delbetänkande avseende det svenska näringslivet är vikten av stora multinationella företag, men kommittén nämner inte de mindre och växande företagens betydelse för den lokala/regionala tillväxten och tar heller inte hänsyn till den potentiella innovationskraft som existerar i dessa företag. Det är därmed oroväckande att förslaget bygger på underlag som förbisetat att kartlägga och ta hänsyn till småföretagen som en nödvändig beståndsdel för regional tillväxt och som med säkerhet kommer att påverkas av regionförändringen.

Vi ser idag större arbetsmarknadsregioner genom att människor arbetar och företag verkar i betydligt större geografiska områden än tidigare i samband med globaliseringens genomslag. Små och ägarledda företag gör självfallet gränslösa affärer oavsett om det är en kommun, -läns eller nationsgräns som passeras, men de har samtidigt en grundmurad lojalitet och ett djupt ansvarstagande med aktivt beslutsfattande som ofta främjar den bygd de verkar i. Även kollektivtrafiken, transporter, kompetensutveckling och andra välfärdstjänster spelar stor roll för lokalt/regionalt näringsliv och utan vetskap kring de små företagens förutsättningar haltar analysen kring hur regional indelning påverkar den regionala tillväxten. Därför anser Företagarna Jämtland-Härjedalen att en *konsekvensanalys* för hela näringslivet *måste* komplettera utredningen för att få en korrekt och tillförlitlig helhetsbild av regionindelningens långsiktiga följder innan beslut kan tas i frågan.

¹ #4av5jobb skapas i småföretag, regionala rapporter från Företagarna, juli 2014

Företagarna Jämtland-Härjedalen tar ingen ställning i förslaget om regiontillhörighet som delbetänkandet gör gällande. Däremot vill vi peka på ett antal risker och generella utmaningar i frågorna kring regionförstoring:

- I dagens debatt är förutsättningen ofta att ju större regioner med större befolkning, desto högre effektivitet. Detta samband är dock inte helt enkelt att belägga och till exempel visar utvecklingen av BRP i de svenska länen att indikatorerna befolkning, omsättning och lönesumma inte ger tillräckligt tydlig evidens för hur de påverkar graden av regional tillväxt.²
- Infrastruktur är en oerhört viktig förutsättning för att människor och företag ska kunna verka i hela landet. Jämtland-Härjedalens geografiska läge förstärker betydelsen av väl fungerande infrastruktur, i såväl nord-sydlig som öst-västlig riktning avseende samtliga transportslag och För våra landsbygdskommuner är avstånden så pass långa att marknadspotentialen är helt beroende av investeringar i transportsystemet och att kollektivtrafiken är anpassad efter det lokala/regionala näringslivets behov.
- Ju större regioner, desto större avstånd, dels geografiskt och dels till medborgarna. En ny läns- och landstingsindelning med färre och större regioner innebär långa avstånd mellan beslutsfattare och invånare, vilket i sig kan komma att innebära att beslutsfattarnas lokalkännedom blir mer otillräcklig. Faran är överhängande att delar av regionens medborgare riskerar att inte få någon representation alls i beslutande organ, samt att beslutsfattarnas kunskap om konsekvensen för fattade beslut för lokalsamhället och det lokala näringslivet blir summarisk. Därmed ställs höga krav på ett lokalt/regionalt ledarskap med ett starkt *demokratiskt* mandat från invånarna.
- Gränserna för arbetsmarknadsregioner är rörliga och efterfrågan på varor, tjänster och kompetens förnyas ständigt. Att förbättra förutsättningarna för små- och medelstora företag att kunna rekrytera rätt kompetens är en ödesfråga för framtidens jobb och tillväxt även regionalt. Framgångsfaktorer för tillväxt utgörs av företags och regioners omställningsförmåga och flexibilitet utifrån teknologisk förändring och internationell konkurrens, snarare än nya administrativa gränser.

Thomas Byström

Regionchef Företagarna Jämtland-Härjedalen

² Regional ekonomisk tillväxt- förutsättningar, indikatorer och mått, Bakgrundsfakta SCB, 2005:1